

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ КАФЕДРА ПРАВА ТА
ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
ПУБЛІЧНОГО ПРАВА ПРЕДСТАВНИЦТВО В УКРАЇНІ**

**СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА ПРАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ**

**Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів,
аспірантів і молодих вчених**

10 березня 2017 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ 2017

УДК 34(063)
ББК 67Я431

Сучасний розвиток державотворення та право творення в Україні: проблеми теорії та практики: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених 10 березня 2017 року: Зб. тез наук.праць / за заг. редакцією К. В. Балабанова.

– Маріуполь: МДУ, 2017. – 217 с.

Рекомендовано до друку кафедрою права та публічного адміністрування економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування економіко-правового факультету № 18 від 06.03.2017 р.)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К. В., член-кореспондент НАПН України, доктор політичних наук, професор

Члени колегії: Філонов О. В., д.ю.н., проф. (заступник голови редакційної колегії); Свірський Б. М., к.ю.н., доцент; Ніколенко Л. М., д.ю.н., проф.; Ковейню Ю. В., ст. викладач.

Збірник містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, яка відбудеться 10 березня 2017 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлено актуальні питання сучасного державотворення та правотворення в Україні в умовах становлення та розвитку національної правової системи в галузях конституційного, адміністративного, міжнародного, цивільного, кримінального, господарського, фінансового, екологічного, трудового права, господарського та кримінального процесів, а також загальної теорії та історії держави і права.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, опублікованих у збірнику.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Анушкевич О. Д., ВИБОРЧА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	3
Барегамян С. Х., ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ЄДИНОГО ГРОМАДЯНСТВА ТА ПЕРСПЕКТИВИ БІПАТРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	4
Батечко А. І., ЗАХИСТ ПРАВ ТА ДІТЕЙ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.....	7
Бойко Ю. В., КОМПЕТЕНЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЯ У УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	9
Дубіна А. Д., ПРИНЦИП ФЕДЕРАЛІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНИ.....	12
Дубняк М. В., ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ УКРАЇНИ: ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ.....	14
Шамрай В. В., ОСНОВНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОЇ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.....	16
Мелихова М. С., ЛИЧНЫЕ ПРАВА И СВОБОДЫ ГРАЖДАН УКРАИНЫ ИХ ГАРАНТИИ.....	19
Микитенко Є. В., АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН В ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	21
Надежденко А. О., ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	23
Орлова В. Є., СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.....	25
Суценко В. А., ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ ЯК РЕЖИМІВ ВИМУШЕНОГО ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА.....	26
Циклаурі О. Б., КОНСТИТУЦІЙНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ.....	29
Черних Є. М., МОДЕЛЬ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВОРОЗУМІННЯ.....	32
Миколенко В. А., ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ КОНСТИТУЦІЙНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ.....	34
Єпіфанов О. В., КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ОБ'ЄКТ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН.....	37

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Антоненко Є. С., НЕОБХІДНІСТЬ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ.....	40
Гараджаєв Д. Я., ОТБОР КАНДИДАТОВ В СУДЫ КОНСТИТУЦИОННОГО СУДА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В КОНТЕКСТЕ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ СУДОУСТРОЙСТВА.....	42
Годованик Є. В., Городовенко А. В., СУЧАСНІ МОДЕЛІ СУДОУСТРОЮ:	

негативних наслідків тривалого ігнорування колишньою радянською адміністративно-правовою наукою проблем прав людини при визначенні сутності, предмета і метода адміністративного права, а й активного сприйняття зарубіжних доктрин і практики забезпечення демократичних взаємостосунків органів публічної адміністрації з громадянами [3].

Під час реалізації окремих положень законодавства, яке регламентує правовий статус іноземців, територіальні підрозділи ДМС все частіше стикаються з ситуаційними проблемами, які потребують додаткових роз'яснень та відповідного управлінського (адміністративного) реагування.

На підставі вищезазначеного можна зробити наступні висновки, що практика управлінської діяльності апарату, територіальних органів і підрозділів Державної міграційної служби дозволяють виявити основні напрями їх роботи щодо забезпечення реалізації охорони та захисту конституційних прав, свобод і законних інтересів особи:

- це постійний моніторинг службою стану надання адміністративних послуг;
- підтримка зворотного зв'язку із заявниками, яким надаються відповідні послуги;
- корекція управлінської діяльності відповідно до перших двох напрямів;
- формування комплексного підходу до проблеми подальшого зміцнення законності та усунення негативних факторів, що ускладнюють реалізацію прав і свобод громадян.

Сутність адміністративно-правових гарантій полягає у ефективному практичному здійсненні органами та підрозділами Державної міграційної служби України публічного управління у відповідності із законами і підзаконними актами країни, та постійному удосконаленню цієї системи.

Література:

1. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – Ст. 15.
2. Про затвердження положення про Державну міграційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 360. – 2014.
3. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / за заг. ред. В.Б. Авер'янов., К.: Науково-видавниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2007. – С. 129.

Надежденко А. О., к.держ.упр,
доцент кафедри РПОНС,
Маріупольського державного університету

ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Місцеве самоврядування – одна з фундаментальних демократичних засад конституційного ладу України. А тому процеси його територіального реформування є найважливішим чинником розвитку всієї системи української державності.

Центральним місцем системи місцевого самоврядування є територіальна громада. Європейський досвід свідчить, що важливим чинником ефективності територіального управління є забезпечення конструктивної взаємодії всіх ключових суб'єктів місцевого управління: територіальної громади, органу муніципального управління, місцевих органів державної виконавчої влади тощо. Натомість в сучасній Україні реалізація цього завдання ускладнюється наявними протиріччями між концептуальними підходами до розуміння

феномену територіальної громади і практичними аспектами її віддзеркалення в правовій системі [1].

Територіальну основу місцевого самоврядування І. Дробот розглядає як важливий ресурс його гарантування. Науковець стверджує, що «визнана за суб'єктом місцевого самоврядування територія, на якій він має здійснювати свої врядувальні функції, є переконливою гарантією його існування, оскільки, крім логічного поєднання з власністю, яка функціонально у самоврядуванні має владний зміст, чітко окреслює межі поширення цього владного змісту у формі повноважень суб'єкта самоврядування, чим усуває існуючу розмитість територіальної ознаки і де-факто встановлює його статус «місцевого»» [2].

В основі системи місцевого самоврядування лежать два основні суб'єкти: держава і громада. Роль держави полягає у законодавчій регламентації процесу місцевого управління. Механізмом формування демократичного і ефективного місцевого самоврядування є децентралізація, яка забезпечує передачу частини владних повноважень самоврядним структурам. Об'єктом децентралізації є громада, яка являє собою соціальну систему локального характеру, спроможну реалізовувати управлінську функцію. Територіальна громада відзначається подвійною природою оскільки одночасно виступає як продуктом інтеграційної ініціативи її членів, так і результатом управлінської волі держави.

Територіальною основою місцевого самоврядування в Україні є адміністративно-територіальний устрій держави. Адміністративно-територіальний устрій відіграє важливу роль у функціонуванні системи місцевого самоврядування. Кожна ланка місцевого самоврядування має власну територію або територіальну сферу діяльності, власні особливі місцеві інтереси, пов'язані з відповідною специфікою розвитку адміністративно-територіальних одиниць, історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних, релігійних, культурних, національних та інших традицій. Будь-яка зміна адміністративно-територіального устрою (укрупнення, розукрупнення) так чи інакше може позначитися на місцевому самоврядуванні. Існуюча схема адміністративно-територіального устрою являє собою складну неупорядковану чотирьохступеневу ієрархічну структуру, в якій є чимало неточностей і суперечностей, не враховуються принципи економічної доцільності, що призводить до суттєвих соціально-економічних та територіальних диспропорцій.

Реформування територіальної організації місцевої влади, системи адміністративно-територіального устрою передбачає створення трьох рівнів адміністративно-територіальних одиниць: громада – район – регіон, і має: поставити в центр уваги людину, її інтереси та потреби; забезпечити демократизацію та прозорість процесу державного управління; максимально наблизити до курсу на європейську інтеграцію, а також до засад місцевого самоврядування, на яких базується Європейська хартія місцевого самоврядування, ратифікована Верховною Радою України.

Отже, у результаті реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади основою нової системи місцевого самоврядування мають стати об'єднані територіальні громади, які утворюються на добровільній основі за законодавчо визначеною процедурою з власними органами самоврядування, у тому числі виконавчими органами рад. У населених пунктах, жителі яких не отримали статусу територіальної громади, мають бути сформовані органи самоорганізації населення, які входять до системи органів місцевого самоврядування відповідної територіальної громади.

Реформування місцевого самоврядування передбачається провести у два етапи. На першому, підготовчому, етапі її впровадження (2014 р.) передбачається: у першочерговому порядку внести до Конституції України зміни щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними; розробити проекти та прийняти акти

законодавства щодо запровадження механізму прямого народовладдя, удосконалити правове регулювання процедур проведення загальних зборів громадян за місцем їх проживання та встановити додаткові гарантії діяльності органів самоорганізації населення, створити сприятливі правові умови для широкого залучення населення до прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування; створити законодавчу основу для реалізації права територіальних громад на добровільне об'єднання, передбачивши при цьому надання державної підтримки об'єднанням громадам протягом 5 років після утворення для поліпшення інфраструктури надання послуг та транспортної доступності; створити законодавчу основу для реалізації права територіальних громад на співробітництво на засадах ресурсно-організаційної кооперації та отримання державної підтримки для реалізації проєктів такого співробітництва; законодавчо врегулювати нову систему адміністративно-територіального устрою; здійснити моделювання адміністративно-територіальних одиниць у регіонах та розробити проєкти нормативних актів, необхідних для завершення формування нової системи адміністративно-територіального устрою.

Також на цьому етапі заплановано визначити Мінрегіонбуд України головним центральним органом виконавчої влади з проведення реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади і розробити на рівні Кабінету Міністрів України механізм координації проведення зазначеного реформування. Передбачається і проведення широкої інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, а також завершити формування законодавчої бази з питань діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на новій територіальній основі з визначенням їх повноважень та ресурсного забезпечення відповідно до вимог Концепції.

На другому етапі реалізації Концепції (2015–2017 роки) передбачається уніфікувати і стандартизувати публічні послуги, що надаються населенню органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, з урахуванням принципів максимальної доступності послуг для споживачів та визначити на законодавчому рівні умови для їх належного фінансування. Також планується провести інституційну реорганізацію органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади на новій територіальній основі та місцеві вибори з урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування; удосконалити систему планування території громад, вирішити питання забезпечення новостворених громад схемами планування території та генеральними планами [3].

Таким чином, в сучасних умовах українського державотворення, оптимізація системи територіальної організації місцевого самоврядування повинна проходити за такими напрямками:

- зменшення диспропорцій у розмірах між адміністративно-територіальними одиницями одного рівня, формування обґрунтованих розмірів адміністративно-територіальних одиниць та невключення населених пунктів до складу інших населених пунктів;
- розподіл повноважень між територіальними органами влади, яке має відбуватися в двох аспектах: поділ повноважень між органами державної влади й органами місцевого самоврядування, а також між органами місцевого самоврядування різних рівнів;
- подальша демократизація діяльності територіальних органів влади, насамперед шляхом розширення використання інструментів безпосередньої демократії.

Література:

1. Кубай Т.Є. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування в Україні: управлінсько-правові проблеми / Т.Є. Кубай. // Держава та суспільство. [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgiirbis_64.exe.
2. Дробот І. Проблеми гарантування місцевого самоврядування в умовах вітчизняного державотворення / І. Дробот // Вісник Центральної виборчої комісії. - 2008. - №2 (12). - С. 42-50.
3. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р // Уряд. кур'єр. - 2014. - № 67. - 11 квіт.

Орлова В. Є.,
студентка 3 курсу,
спеціальності «Правознавство»
Маріупольського державного університету

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Різноманітні адміністративно-правові норми містяться в численних, прийнятих у різний час нормативних актах. Весь цей нормативний матеріал вимагає певного упорядкування та вдосконалення [1].

У систему адміністративно-правових норм часто вносяться зміни новими джерелами, а старі джерела скасовуються, змінюються. Нестабільність системи джерел адміністративного права пояснюється багатьма об'єктивними факторами. На предметну, універсальну, організуючу діяльність державної адміністрації безпосередньо впливають економіка, політика, тим більше в умовах українських реформ, а також величезні розміри самого адміністративного права і системи його джерел та ін. Нестабільність системи джерел адміністративного права пов'язана і з суб'єктивними факторами: помилками, політичними пристрастями тих, хто готує, приймає акти, що містять норми адміністративного права. До того ж в системі джерел адміністративного права багато підзаконних актів, які неважко скасувати, змінити новому Міністру або Уряду України.

Доведено багаторічним практичним досвідом зарубіжних країн, що створити єдиний адміністративний кодекс в якому були б зібрані всі адміністративно правові норми - неможливо. По-перше, тому що не можна в один акт помістити таку величезну кількість норм, які вимагають правове регулювання та діяльність державної адміністрації. По-друге, кодифікація означала б надмірну централізацію і концентрацію правотворчості, а значить, позбавлення можливості адміністративної правотворчості місцевих органів виконавчої влади.

Кодифікація адміністративного законодавства не може бути суцільною. Адже адміністративне право регулює надзвичайно широке коло управлінських відносин. Його норми містяться в численних актах різної юридичної сили. Крім того, нормоформування в державному управлінні характеризується високою динамічністю, частою появою нових норм, що ускладнює зміст і структуру правового матеріалу, обмежує можливість його кодифікації.

У зв'язку з цим упорядкування адміністративно-правових норм має здійснюватися шляхом поетапної кодифікації за окремими інститутами адміністративного права (за прикладом інституту адміністративної відповідальності) з наступною підготовкою та прийняттям Зводу адміністративного законодавства України [2; 26].

В цілому при кодифікації адміністративного законодавства слід керуватися наступними положеннями: